

20 043

Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa

Nr. 45

VERSLAG VAN DE ZITTING 2001 (EERSTE DEEL)

Vastgesteld 14 februari 2001

De Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa heeft van 22–26 januari 2001 te Straatsburg vergaderd.

In plenaire zitting werd een aantal rapporten behandeld en werden de daarbij behorende aanbevelingen en resoluties aangenomen.

De delegatie uit de beide Kamers der Staten-Generaal vestigt de aandacht op de volgende onderwerpen¹.

I. Algemeen

1. Voortgangsrapport van het Bureau van de Raad Rapport – Behrendt, doc. 8935 en addendum

Bij dit agendapunt waren tevens aan de orde de navolgende rapporten:

- Waarneming van de gemeenteraadsverkiezingen in Kosovo, Rapport – Zwerver, doc. 8891
- Waarneming van de parlementaire verkiezingen in Azerbeidzjan, Rapport – Martinez Casañ, doc. 8918
- Waarneming van parlementaire en gemeenteraadsverkiezingen in Bosnië-Herzegovina, Rapport – Squarcialupi, doc. 8910
- Waarneming verkiezingen voor de Nationale Assemblée van Servië, Rapport – Gross, doc. 8937

Mevrouw **Zwerver**, in haar rol als rapporteur voor de verkiezingen in Kosovo, stelde dat de verkiezingen werden gehouden in het teken van onafhankelijkheid. Urgente lokale problemen speelden geen enkele rol. Die problemen zijn veelvoudig: onderwijs, vuilnisophaal, medische faciliteiten, pensioenen en bijstand in geval van werkloosheid. Dit alles heeft vanzelfsprekend invloed op de terugkeer van vluchtelingen. Een minimum aan bovenstaande condities is vereist. Fondsvorming door de internationale gemeenschap is daarvoor weer een voorwaarde. De wil van Kosovo om een vredelievende en tolerante maatschappij te bouwen zal hand in hand moeten gaan met het vermogen om betere relaties op te bouwen niet alleen binnenslands met nationale minderheden, maar ook buitenlands met nabuurlanden, in het bijzonder Servië. De Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa moet erop toezien,

¹ De in dit verslag genoemde documenten en overige stukken die betrekking hebben op deze plenaire vergadering zijn verkrijgbaar op de griffie interparlementaire betrekkingen. internet: <http://stars.coe.fr>.

dat Kosovo een gebied blijft met prioriteit in Europa. Een dialoog tussen Kosovo en Belgrado dient bevorderd te worden. De verkiezingen in Kosovo hebben alleen maar politieke betekenis op lange termijn als zij deel uit maken van een gemeenschappelijke strategie voor de stabilisering van de regio.

2. Mededelingen van het Comité van Ministers, doc. 8911.
De heer Indulis Berzins, minister van Buitenlandse Zaken van Letland en voorzitter van het Comité van Ministers presenteerde het rapport.
3. Mededelingen van de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, de heer W. Schwimmer. Hij beantwoorde o.a. vragen van het lid **Cherribi**. De heer Cherribi vroeg in welke mate het EU-observatorium in Wenen meehielp in de strijd tegen racisme en vreemdelingenhaat. Hij vroeg voorts of het opheffen van de sancties tegen Oostenrijk geleid had tot positieve vooruitgang in dat land. Tot slot vroeg hij of de Oostenrijkse regering het observatorium in zijn handelen belemmerde.

II Politieke Zaken

1. Het nakomen van aangegane verplichtingen in Letland.
Rapport – Davis en Jansson. doc. 8924, aanbeveling 1490 en resolutie 1236.

Van Nederlandse zijde werd aan het debat deelgenomen door het lid **Timmermans**. Hij meldde dat in Letland enorme veranderingen zijn opgetreden. Er is voldoende bewijs dat de confrontatie tussen etnische groepen aan het verdwijnen is. De angst van de Letten om overweldigd te worden door de Russen is eveneens verdwenen. Echter de politieke partijen, i.h.b. die op de rechter vleugel schijnen erop uit te zijn winst te behalen met het creëren van tegenstellingen met de Russen en de Russisch sprekende bevolking in Letland. Deze ontwikkeling dient op de voet gevolgd te worden.

Het grootste probleem in Letland is het naturalisatieproces. Het ziet er naar uit dat het in dit tempo nog decennia lang kan duren. Dit zou grote problemen met zich meebrengen voor de integratie van Letland in Europa. Twee derde van de bevolking zou niet kunnen profiteren, zoals de anderen. Hij deed een beroep op de Letse autoriteiten het naturalisatieproces vriendelijker te maken.

2. Federale Republiek van Joegoslavië – recente ontwikkelingen
Rapport – Frey, doc. 8928 en resolutie 1237.
Rapport – Iwinski, doc. 8942.

Van Nederlandse zijde werd het woord gevoerd door het lid **Blaauw**. De heer Blaauw was van mening, dat het rapport, dat zowel de Federale regering, maar ook de Servische regering betrof, iets te vroeg het licht heeft gezien. Immers we kunnen niet beoordelen of de Federale Regering van Kostunica, noch de Servische Regering zijn nagekomen wat in vorige aanbevelingen is gevraagd.

Van belang is de vraag hoe de heropbouw van de maatschappij zal worden aangepakt. Democratie en respect voor mensenrechten zijn alleen mogelijk in een levensvatbare sociale en economische situatie, in een land zonder corruptie.

De Federale Republiek van Joegoslavië en onze regeringen zullen moeten samenwerken. Wat kan de Raad van Europa doen. Het opzetten van weer een bureau zoals in Pristina. Vast staat dat daar geen geld voor is. Het zal dus ten detrimente gaan van ander beleid. De regeringen van de Raad van Europa zullen derhalve met aanvullende middelen dienen te komen.

De verkiezingen in Kosovo waren lokaal van karakter. De winst die Rugova's partij boekte is veelbelovend. Doch ook hij wenst onafhankelijkheid. Er is nog een lange weg te gaan om dat probleem op te lossen. Kostunica en de VN-missie in Kosovo dienen dichterbij elkaar gebracht te worden, teneinde Kosovo in een meer normale positie te brengen.

De heer **Valk**, die niet meer aan het woord kwam, ging in zijn ter griffie ingeleverde bijdrage in op de ontwikkelingen die bemoedigend te noemen zijn. Bronnen van zorg zijn de relaties tussen Servië en Montenegro en de situatie in Zuidoost Servië waar Albanese extremisten uit Kosovo destabiliserend bezig zijn.

Hij vond het te vroeg om Joegoslavië uitzicht te bieden op het lidmaatschap van de Raad van Europa. Lang wachten is ook niet nodig. Een sterke relatie met de rest van Europa kon zijns inziens alleen maar bijdragen aan de vestiging van democratie in Joegoslavië en een dialoog om, indien nodig, Joegoslavië te bekritisieren en te beïnvloeden in het democratiseringsproces.

3. De vrijheid van meningsuiting en het functioneren van de parlementaire democratie in de Oekraïne.
Rapport – Secerins en Wohlwend, doc. 8945, aanbeveling 1497 en resolutie 1239
Rapport – Urbanczyk, doc. 8946
4. De situatie in de Republiek Tsjetsjenië/Onderzoek geloofsbrieven van de delegatie van de Russische Federatie.
Rapport – Judd, doc. 8929 en aanbeveling 1499
Rapport – Bindig, doc. 8948
Rapport – Iwinski, doc. 8944
Rapport – Eörsi, doc. 8949
Rapport – Wohlwend, doc. 8956
Rapport – Akgönenç, doc. 8953

In dit debat voerde de heer **Van der Linden** het woord namens de fractie van de EVP. Hij ging in het bijzonder in op het onderzoek van de geloofsbrieven van de Russische delegatie. Zijn fractie, zo zei hij, was teleurgesteld over het gebrek aan vooruitgang op vitale punten; de situatie van de vluchtelingen is nog steeds dramatisch; NGO's en journalisten kunnen nauwelijks opereren en er vindt nauwelijks of geen rechtsgang plaats tegen de schending van mensenrechten en oorlogsmisdaden.

De veiligheidssituatie in Tsjetsjenië is zorgwekkend. De schendingen van de mensenrechten gaan aan beide zijden door, i.h.b. ook van de kant van de Tsjetsjeense strijders.

De EVP-fractie staat kritisch tegenover het Comité van Ministers. Het thema Tsjetsjenië is door het Comité in Moskou niet aan de orde gesteld; positieve stromingen in de Doema krijgen daardoor geen kans. Er is gerechtvaardigde hoop dat in de Doema een proces ten goede op gang is gebracht. Samen met de Doema dient de Assemblee invloed aan te wenden om dit positieve proces te bevorderen. Het grootste deel van de EVP-fractie is bereid een vertrouwensvoorschot op een gemeenschappelijke aanpak met de Doema te aanvaarden. Er zal gerapporteerd moeten worden over de voortgang van het proces.

Mevrouw **Zwerver** benadrukte dat het moeilijk is om positief te blijven over Rusland wil om de situatie in Tsjetsjenië te verbeteren. Rusland heeft gefaald om de meeste aanbevelingen van de assemblee uit te voeren. Er zijn nog steeds ernstige schendingen van mensenrechten. De situatie in de vluchtelingenkampen is bij lange na niet voldoende.

De internationale hulporganisaties en journalisten kunnen hun werk niet doen, omdat ze geen toegang krijgen.
Het goedkeuren van de geloofsbrieven dient in dit kader geplaatst te worden. Als het niet om Rusland zou gaan, zou iedereen zeggen dat er geen enkele vooruitgang is geboekt. Het toelaten, met ontzeggen van het stemrecht, kon kennelijk procedureel niet aan de orde zijn. Het gaat nu over toelaten of niet toelaten. Het niet ontnemen van het stemrecht zal gezien worden als een zwakheid van de kant van de assemblee.

III Juridische aangelegenheden

De rechten van nationale minderheden.
Rapport – Bindig, doc. 8920, aanbeveling 1492 en order 568
Rapport – Gjellerod, doc. 8939
Rapport – Tabadji, doc. 8943
Rapport – de Puig, doc. 8941

IV Economische aangelegenheden

1. De Euro en het grotere Europa
Rapport – de Frey, doc. 8906, resolutie 1238

De heer Duisenberg, President van de Centrale Europese Bank voerde het woord.

2. Het uitvoeren van het Stabiliteitspact voor Zuidoost Europa: economische, technologische en milieuaspecten.
Rapport – Kirilov, doc. 8905, aanbeveling 1493
Rapport – I. Ivanov, doc. 8914, aanbeveling 1494
Rapport – Kurykin, doc. 8925, aanbeveling 1495

Van Nederlandse zijde voerden hierbij het woord de leden Van der Linden, Zwerver en Cherribi.

De heer **Van der Linden** sprekend namens zijn fractie, zei dat het Stabiliteitspact het beste antwoord is op de ontwikkelingen van het laatste decennium. Het economische succes wordt bepaald aan de ene kant door het nakomen van de verplichtingen en aan de andere kant door de menselijke dimensie. Zij die hun verplichtingen verder nakomen blijken economisch meer succes te boeken.
Het project bevindt zich nog slechts aan het begin. De coördinatie is nog gebrekkig. NGO's gedragen zich nog vaak als concurrenten. Het Stabiliteitspact moet worden omgezet in een internationale overeenkomst met concrete verplichtingen voor de parlementariërs in de nationale parlementen.

Mevrouw **Zwerver** benadrukte dat het Stabiliteitspact meer is dan een economische factor; het gaat om vrede, democratie, eerbied voor mensenrechten en economische voorspoed in de regio. Zolang er zoveel interne ontheemden zijn, zal er geen langdurige vrede zijn. Als de behoefte aan opvang, infrastructuur en werkgelegenheid niet wordt gedekt, zullen duurzame oplossingen in de regio, zoals vrijwillige repatriëring, terugkeer uit gebieden waarnaar men vluchtte of lokale integratie, ver weg zijn.
Een politiek commitment is nodig. De problemen van vluchtelingen, asielzoekers en interne ontheemden vereisen gezamenlijke pogingen van en financiële hulp door alle landen in de regio, vanzelfsprekend met de hulp van de Raad van Europa. Zij riep haar collega's op hun Regeringen te dwingen financiële steun te verlenen aan het proces van terugkeer.

De heer **Cherribi** zei dat de opgang van een economie niet het vanzelfsprekende gevolg is van technische of economische wetten, maar het resultaat van een aantal werkbare factoren en instituties en evenzo van regels die de liberalisatie van de handel beogen. De nationale regels die deze ontwikkeling remmen dienen verminderd te worden. Voorts is het van groot belang voor het creëren van volledig functionerende multi-etnische samenleving dat er solidariteit bestaat tussen de volkeren van de regio.

V Milieu-aangelegenheden

Samenwerking het in Middellandse en Zwarte Zeegebied.
Rapport – Toshev, doc. 8921, aanbeveling 1502, order 569

VI Migratie-aangelegenheden

1. Doorgangsmigratie in Centraal- en Oost-Europa
Rapport – Iwinski, doc. 8937, aanbeveling 1489
2. Deelname van immigranten en residenten buitenlanders aan het politieke leven in de lidstaten van de Raad van Europa
Rapport – Luis, doc. 8916, aanbeveling 1500
Rapport – Akçali, doc. 8947
Rapport – Hoffmann, doc. 8940

VII Sociale Zaken

Het verbeteren van het statuut en de rol van de vrijwilligers in de maatschappij: bijdrage van de assemblee aan het internationale jaar van de vrijwilliger (2001).
Rapport – Gülek, doc. 8917, aanbeveling 1496

VIII Culturele Zaken

Verantwoordelijkheden van ouder en onderwijsgeveden in de opvoeding van de kinderen.
Rapport – Varela i Serra, doc. 8915, aanbeveling 1501

Voorts voerden in de assemblee het woord:

- mevrouw Vaira Vike Freiberga, President van Letland
- de heer Adrian Nastase, Eerste Minister van Roemenië
- mevrouw Tanja Halonen, President van Finland
- de heer Robert Kocherian, President van de Republiek Armenië
- de heer Heydar Aliiev, President van de Republiek Azerbeidzjan

De assemblee besloot in haar zitting van maandag 22 januari 2001 de heer Jurgens aan te wijzen tot vice-president van de assemblee voor het jaar 2001.

De voorzitter van de delegatie,
Blaauw

De griffier van de delegatie,
Bellekom